ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ, ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ, ΓΟΗΤΙΑ... ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ

Ο ΚΡΕΜΑΣΜΕΝΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὅταν εἶδαν τὸ μελαχροινὸ καὶ περήφανο κεφάλι του, τὴν νεανικὴ ἐκείνη φυσιογνωμία, τὴν τόσο εὐγενικιά, τόσο ἐξυπνη, μιὰ χορδὴ σάλεψε μέσ' στὶς ψυχὲς ὅλων.

— Εἶνε σχεδὸν παιδί ! ἔλεγαν οἱ ἄνδρες.

— Μόλις εἶνε ἄντρας ! ἔλεγαν οἱ γυναῖκες.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἕνα ἀπροσδόκητο κάλυμμα εἶχε παρουσιασθῆ πού ἀπειλοῦσε τὴν ἐπ' ἀόριστον ἀναβολὴ τῆς δίκης.

Ἀπὸ τοὺς μάρτυρας πού παρευρέθησαν στὴ δολοφονία τοῦ Βάζα ἔλειπε ὁ σπουδαιότερος. Ὁ καμπούρης κάπηλος, ὁ Οὐγολίνος. Ποῦ ἦταν ὁ ἀσχημάνθρωπος αὐτός ; Εἶχαν ἐρευνήσει παντοῦ γιὰ νὰ τὸν βροῦν μὰ δὲν τὸν βρῆκαν πουθενά. Εἶχε γίνει ἄφαντος... Μάταια ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου φώναζε :

— Ὁ μάρτυς Οὐγολίνος !... Ὁ μάρτυς Οὐγολίνος !...

Ἔξαφνα προχώρησε πρὸς τὸ δικαστήριο ἕνας μεσόκοπος λοχαγός, κομψὰ ντυμένος κ' ἔδωσε στὸν πρόεδρο μιὰ ἐπιστολή. Ὁ πρόεδρος τὴν ἄνοιξε, τῆς ἔρριξε μιὰ ματιὰ καὶ εἶπε :

— Ἡ κατάθεσις τοῦ Οὐγολίνου.

Ἔπειτα ἄρχισε νὰ διαβάζη μεγαλοφώνως τὴν κατάθεση τοῦ καμπούρη :

«Κύριοι δικασταί

Ὁρκίζομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, πὼς ὅσα ἀναφέρω ἐδῶ σχετικῶς μὲ τὴ δολοφονία τοῦ μαρκησίου Βάζα, εἶνε ἡ καθαρὰ ἀλήθεια.

Γύριζα στὸ καπηλεῖο μου ἀπὸ τὸ δάσος φορτωμένος ξύλα, ὅταν ἔξαφνα παρουσιάστηκε μπροστά μου ἕνας ἄνθρωπος μαυροντυμένος, μὲ μαύρη ἐπίσης προσωπίδα στὸ πρόσωπο...»

Γιὰ νὰ μὴ ἐπαναλαμβάνουμε τὰ ἴδια πράγματα καὶ πουράζουμε τὸν ἀναγνώστη, διακόπτουμε τὴν ἔγγραφο κατάθεση τοῦ Οὐγολίνου. Τὰ γεγονότα ποὺ ἐκθέτει σ' αὐτὴν ἔχουν γραφεῖ ἐκτενῶς. Ὁ Οὐγολίνος δηλαδὴ συνάντησε στὸ δάσος, τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, δυὸ προσωπιδοφόρους, οἱ ὁποῖοι τοῦ εἶπαν νὰ προσπαθήση νὰ κρατήση, μέ κάθε τρόπο στὸ καπηλεῖο του, ὅταν θὰ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ, τὸν μαρκήσιον Βάζαν, ἐπί μίαν ὥραν. Τὸν πλήρωσαν μάλιστα γιὰ τὴν ὑπηρεσία του αὐτή. Ὁ Οὐγολίνος νόμισε πὼς οἱ δυὸ προσωπιδοφόροι ἦσαν ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος. Μὰ δὲν εἶχε δίκηο... Ἐπὶ τέλους ἔφτασε στὸ καπηλεῖο του καὶ ὁ Βάζας. Ἔτρεξε νὰ βρῆ ἄλογο, σκοπίμως νιὰ νὰ τὸν χασομερήση, μὰ ὅταν γύρισε τὸν βρῆκε νὰ ἐκπνέη μουσκεμένο στὸ αἷμα του καὶ τραυλίζοντα :

— Ὁ δολοφόνος !... Ὁ προσωπιδοφόρος !... Νά !... Αὐτός !...

Ὁ προσωπιδοφόρος ποῦδειξε ὁ Βάζας ἦταν ὁ κόμης Κανδάλ, ὁ ὁποῖος αὐτὴ τὴ στιγμὴ κρατοῦσε τὸν ψυχορραγοῦντα μαρκήσιο στὴν ἀγκαλιά του.. Στὴν τσέπη τοῦ μαρκησίου βρέθηκε ἕνας κατάλογος μὲ ὀνόματα Οὐγενότων, οἱ ὁποῖοι θὰ κατεδιώκοντο λυσσωδῶς. Πρῶτο - πρῶτο στὸν κατάλογο, ἦταν τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ Κανδάλ...

Καὶ ἡ ἔγγραφος κατάθεσις τελείωνε ὡς ἑξῆς :

«Αὐτὸ μόνον γνωρίζω καὶ βεβαιώνω, πέρνοντας τὸ βάρος στὴν ψυχή μου, ὅτι τὸν μαρκήσιο τὸν σκότωσε ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ προσωπιδοφόρους ἢ ὁ κόμης Κανδάλ ἢ ὁ ἄλλος, ὁ ἄγνωστος.

«Δὲν παρουσιάζομαι ὁ ἴδιος στὸ δικαστήριο, γιατί, τί νὰ σᾶς πῶ κ. κ. δικασταὶ καὶ ἄρχοντές μόν, ἡ φυλακὴ μοῦ προξενεῖ μεγάλη φρίκη !..»

Ὑποσημειοῦμαι μετὰ σεβασμοῦ,
ταπεινότατος δοῦλος σας
Οὐγολίνος

Ὅταν ὁ πρόεδρος τελείωσε τὸ διάβασμα τῆς καταθέσεως τοῦ Οὐγολίνου, ἀπειλητικὸς ψιθυρισμὸς ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἀκροατηρίου.

Τὸ πλῆθος ἄρχισε νὰ πείθεται ὅτι ἔνοχος εἶνε ὁ κόμης Κανδάλ. Τὸν κύτταζαν ἄγρια καὶ τὸν ἔδειχναν μὲ φρίκη.

Ὁ Ράλφ Κανδάλ δλη αὐτὴ τὴν ὥρα σκέπτοταν κάποια πολυαγαπημένη καὶ λατρευτή του ὕπαρξη. Ὁ νοῦς του ἔτρεχε σ' αὐτή. Νὰ μὲ σκλλογίζεται τάχα ! συλλογίζοταν...

Ἔξαφνα ὅμως ἄκουσε τοὺς ψιθυρισμοὺς τοῦ πλήθους, ἀντελήφθη τί συμβαίνει καὶ ψιθύρισε :

— Θεέ μου !...Θεέ μου !... Ἡ εἱμαρμένη μὲ συντρίβει !... Δὲν ἐλπίζω πειά παρὰ σὲ σένα, Θεέ μου !...

Ἐκλήθη κατόπιν ἀπὸ τὸν πλητήρα τοῦ δικαστηρίου γιὰ νὰ ἐξετασθῆ ὁ Χαιρεμαρίας. Ὁ σωματοφύλαξ τοῦ Κοντοσταύλου εἶχε διατρέξει τράντα λεύγες ἔφιππος γιὰ νὰ φτάση ἐγκαίρως καὶ παρουσιάστηκε κατασκονισμένος, ἱδρωμένος, ξαναμμένος !

— Δῶσε τὸ σπαθί σου σ' ἕναν ἀπ' τοὺς πλητῆρας, τοῦ εἶπε ὁ πρόεδρος.

— Γενηθήτω τὸ θέλημά σας...ἀμήν !...μουρμούρισε ὁ Χαιρεμαρίας καὶ παρέδωσε τὸ σπαθί του σ' ἕναν ἀπ' τοὺς πλητήρας λέγοντάς του :

— Τὸ νοῦ σου στὸ σπαθί, φίλε μου. Ἂν ἡ λεπίδες τοῦ Τολέδου φημίζουνται γιὰ τὴ σκληρότητά τους, ἡ τῆς νήσου Ἔλβας εἶς ἐξαιρετοῦν. Καὶ τὸ σπαθὶ αὐτὸ εἶνε γνήσιο σίδερο τῆς Ἔλβας. Ὁ διοικητὴς τῆς Ρώμης, ὁ Γαλάτης Ρουτίλιος, ἔλεγε πὼς τὸ σίδερο τοῦ νησιοῦ αὐτοῦ εἶνε τὸ ἀνώτερο ὅλων...Κατάλαβες φιλαράκο μου;

Ἡ φλοαρία τοῦ Χαιρεμαρία ἔπαμε τοὺς δικαστὰς νὰ γελάσουν. Τέλος ὁ πρόεδρος τοῦ εἶπε :

— Πές μας τὸ ὄνομά σου.

— Ἰωάννης Οὐβέρτος, *κονιομινάτους*, ἢ ἂν ἀγαπᾶτε, *ἐπονομαζόμενος*, Χαιρεμαρίας.

— Ποῦ γεννήθηκες ;

— Στὸν Ἅγιο Κεντίνο, στὴν Πικαρδία.

— Πόσων ἐτῶν εἶσαι ;

— Σαράντα δύο.

— Τὸ ἐπάγγελμά σου ;

— Ἐκεῖ τοῦ παρόντος εἶμαι ἀξιωματικὸς τῶν ἀρματωλῶν τοῦ Ἐπλαμπροτάτου Κοντοσταύλου. Στρατιώτης ἐξ ἀνάγκης, πεσκιδευμένος ἐκ πλίσεως !...

- Πέστε μας τί ξέρετε.

Ὁ Χαιρεμαρίας τσίτωσε τὸ λαιμό του ψηλά, πῆρε ὕφος ρήτορος κι' ἄρχισε :

— Ὅπως λέγει καὶ ὁ φιλόσοφος Σωκράτης, κύριοι δικασταί, *«ἐν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα»*... Ὁ κοσκδήποτε θὰ σᾶς πῶ τί ἀντελήφθην τή στιγμὴ ποὺ φτάσα στὸ μέρος τοῦ ἐγκλήματος. Εἶδα, κύριοι δικασταί, τὸν μαρκήσιο Βάζα νὰ ψυχορραγῆ στὰ χέρια ἑνὸς προσωπιδοφόρου, δείχνοντας συγχρόνως αὐτὸν καὶ λέγοντας : «Ὁ δολοφόνος... ὁ προσωπιδοφόρος !...» Ὁ προσωπιδοφόρος αὐτὸς ἦταν ὁ κόμης Κανδάλ. Τὸ μαχαῖρι δὲ ποὺ βρίσκοταν στὴ πληγὴ τοῦ μαρκησίου εἶχε ἀπάνω τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα τοῦ κόμητος...

— Εἴσασε βέβαιος πὼς ὁ κόμης εἶνε ὁ δολοφόνος ;

— Βεβαιότατος.

— Δὲν εἴδατε κανέναν ἄλλο προσωπιδοφόρο στὸ δάσος ;

— Κανένα.

— Γνωρίζεις τὸ Γαβριὴλ Λαχερπέ ;

— Τὸν εἶδα τὴν ἡμέρα ποὺ ὡδηγούσαμε τὸν κατηγορούμενο στὴ φυλακή. Μπῆκε στὴ μέση τῶν στρατιωτῶν, ἔδειξε ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν κόμητα καὶ μοῦ μίλησε ἀπότομα, ὅταν τοῦ εἶπα νὰ φύγη. Θὰ τὸν σιγύριζα γιὰ καλὰ βέβαια, ἀλλὰ δυστυχῶς ἦταν ἡμέρα Παρασκευή, ἡμέρα ἐγκρατείας κ' ἡ θρησκευτικὴς μου ἀρχὲς δὲν μοῦ ἐπιτρέπουν νὰ μνησικακήσω μιὰ τέτοια μέρα...

— Πολύ καλά, εἶπ' ὁ πρόεδρος.

Ὁ Χαιρεμαρίας ὑπεκλίθη πρὸ τῶν δικαστῶν καὶ ξαναγύρισε στὸ ἀκροατήριο, τὸ ὁποῖο ἀμέσως ἄνοιξε τόπο γιὰ νὰ περάση ἕνας τόσο σοφὸς καὶ εὐσεβὴς ἄνθρωπος.

Ἡ κατάθεσί του, ὅπως καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Οὐγολίνου, φάνηκε πολὺ ἐπιβαρυντικὴ γιὰ τὸν κατηγορούμενο.

Ὁ δυστυχισμένος Ναβαρὸ, γεμᾶτος τρόμο καὶ ἀγανάκτηση, τοῦ κάκου προσπαθοῦσε να διαλύση τὴν κακὴ ἐντύπωση τοῦ ἀκροατηρίου. Στὸ τέλος μάλισα μερικοὶ πιο τολμηροὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὸν ἔβρισαν, τὸν χτύπησαν καὶ τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν αἴθουσα κακὴν κακῶς. Ἐκεῖ, ὅσοι δὲν εἶχαν κατορθώσει νὰ βροῦν θέση μέσα, τὸν περικύκλωσαν καὶ ἄρχισαν νὰ τὸν ρωτοῦν τί γινόταν. Ἐκεῖνος κλαίγοντας σχεδόν, ἐτραύλισε τὶς λέξεις αὐτές :

— Ἀλλοίμονο ! Χάθηκε ὁ φτωχὸς ὁ κύριός μου !...

Μιὰ ἀγρία ἐπιφώνησις χαρᾶς διαδέχθηκε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ δυστυχισμένου ὑπηρέτου.

Ἐκεῖνος τότε, χώνοντας τὸ κεφάλι του, μέσ' στὰ χέρια του ἔφυγε ὁλολύζοντας :

— Θεέ μου ! Θεέ μου ! Γιατὶ θέλουν νὰ βλάψουν τὸν ἄνθρωπο αὐτό, ὁ ὁποῖος δὲν ἔβλαψε ποτὲ κανένα !

Στὸ διάστημα αὐτό, ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου διάβαζε τὶς καταθέσεις τῶν δύο ὑπηρετῶν τοῦ μαρκησίου Βάζα, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν κατορθώσει νὰ παρουσιαστοῦν στὸ δικαστήριο, ἐπειδὴ λόγω τῶν πληγῶν των, βρισκόντουσαν κατάκοιτοι ἄπομα.

Αὐτοὶ κατάθεταν ὅτι δὲν εἶχαν ἰδεῖ κανένα, ἐπειδὴ ἡ ὁμίχλη ἦταν πυκνή.

(Ἀπολουθεῖ)

Νὰ τὸν συλλογίζοταν ἄραγε ;...